

Plán podpory čtenářské gramotnosti (školní rok 2023/2024)

"Čtenářská gramotnost znamená schopnost porozumět psanému textu, přemýšlet o něm a používat jej k dosahování určitých cílů, k rozvoji vlastních schopností a vědomostí a k aktivnímu začlenění do života společnosti."

Současné pojetí čtenářské gramotnosti v sobě zahrnuje schopnost porozumět mnoha různým typům textu vztahujícího se k nejrůznějším situacím ve škole i mimo školu, přemýšlet o jejich smyslu a umět jej vyložit.

Cíle:

- Zvyšovat úroveň čtenářské gramotnosti u všech žáků
- Vést žáky k pozitivnímu vztahu ke knize
- Motivovat žáky ke čtení a soustředění se na četbu
- V hodinách pracovat s různými typy textů
- Zlepšovat techniku čtení
- Vést žáky k pochopení významu ústního a písemného vyjadřování, porozumění textu a hledání informací
- Vést žáky k pisatelství – umět se vyjádřit smysluplně i v odborných předmětech

Úkoly:

- Předkládat žákům knihy různých žánrů
- Umožňovat volný výběr knih z knihovny ve třídě
- Obměňovat knihy ve třídní knihovně
- Poskytovat žákům dostatek času k četbě
- Rozvíjet u žáků tiché i hlasité čtení
- Vést žáky k samostatnému mluvenému projevu
- Podle možností a vhodných nabídek doplňovat knihy do školní knihovny
- Spolupracovat s obecní knihovnou
- Účastnit se akcí v Městské knihovně v Novém Jičíně
- Využívat k výuce školní, i volné přístupné, výukové programy na PC
- Používat ve výuce dostupnou ICT techniku – práce s interaktivní tabulí, počítači, iPady
- Využívat vzdělávací akce pro učitele
- Účelně využívat v hodinách didaktické pomůcky
- Umožnit přístup k nejrůznějším textovým materiálům – práce s internetem
- Využívat ve výuce tzv. narativní metodu založenou na vyprávění příběhů – žáci vyjádří svou myšlenku prostřednictvím řeči, písma nebo obrázku
- Využívat nabídky divadelních představení

- Spolupracovat s obecním úřadem s přípravou programu na akcích pro veřejnost - Vítání občánků, Posezení pod vánočním stromem, Mikulášská besídka, Besídka ke Dni matek, vystoupení na Den obce
- Zařazovat do výuky metody kritického myšlení – např. brainstorming, myšlenkovou mapu, volné psaní, předvídání z klíčových slov

Plánované akce

1. pololetí

- Prohlídka knih ve školní knihovně
- Beseda s knihovnicí
- Návštěva obecní knihovny
- Záložka spojuje

2. pololetí

- Měsíc knihy – aktivity s knihami napříč školou
- Soutěže v práci s knihami
- Výzdoba školy ze starých knih

Aktivity na rozvoj čtenářství ve školní družině

- Odpolední odpočinek s pohádkou
- Knihovnička ve školní družině (knihy a dětské časopisy) – donášení vlastních knih
- Březen – měsíc knihy ve ŠD
- Projektové dny ve ŠD

Průběžně – Dílny čtení a psaní, práce s dětskými časopisy, spolupráce s Klubem mladých čtenářů, doporučená četba, výběr knih pro společnou četbu, hry a soutěže.

Pro pedagogy:

- Tandemová výuka s podporou kritického myšlení a čtenářské gramotnosti
- Setkávání čtenářského týmu každý poslední čtvrtek v měsíci
- Učící se skupina – každý druhý měsíc otevřená pro celý sbor, zvolené téma
- Otevřené hodiny pro kolegy – jedna hodina za měsíc
- Otevřená škola pro jiné školy
- Plán čtenářského týmu – nabízet aktivity pro žáky tak, aby se žáci zlepšovali v oblasti pisatelství nejen v hodinách českého jazyka, ale napříč odbornými předměty.
- Spolupracovat se všemi členy sboru a nabízet pomco při plánování aktivit a hodin
- Vzdělávání školního týmu
- Vzdělávání nových členů z týmu, rozšiřování myšlenky čtenářských škol

SOUHRN ZÁKLADNÍCH PODMÍNEK PRO ROZVÍJENÍ ČTENÁŘSTVÍ

1. Nikdo ve škole nepovažuje čtení za ztrátu času, dospělí jsou modelem čtenáře.
2. Čas - dostatek, pravidelnost, četnost: Žáci mají dostatek času na čtení přímo ve škole, čas je čtení věnován pravidelně a s dostatečnou frekvencí.
3. Předčítání: Žákům se ve škole často předčítá i tehdy, když už sami umějí číst.
4. Dostupnost knih a textů: Prostředí je naplněné různorodými knihami a texty, které jsou snadno dostupné.
5. Vlastní volba: Žáci si mohou vybírat knihy a texty podle vlastní volby.
6. Četba celých textů: Žáci čtou celé knihy, nejen ukázky nebo úryvky.
7. Příležitost pro čtenářskou odezvu a sdílení: Žáci mohou bezprostředně sdílet osobní dojmy z četby.
8. Čtení je propojeno se psaním: Žáci písemně reagují na přečtené (osobní záznamy z četby). Žáci se učí textům rozumět i tím, že je sami vytvářejí (produktivní psaní).
9. Učitelé umějí čtení vyučovat: Ovládají čtenářské strategie pro porozumění textu, umějí je modelovat a vyučovat, ovládají metodu hlasitého přemýšlení, poskytování popisné zpětné vazby a korektivní zpětné vazby, umějí vést žáky k výběru textu.
10. Učitelé čtou: Učitelé znají knihy, které mohou zaujmout jejich žáky. Umějí každému žákovi doporučit vhodnou knihu. Sledují novinky.

Odkazy:

- „Čtenářská gramotnost jako vzdělávací cíl pro každého žáka“ - http://www.csicr.cz/html/CGvzdelavaci_cil/html5/index.html?&locale=CSY&pn=1
- Projekt Čtení pomáhá - <http://www.ctenipomaha.cz/>
- Čtenářská gramotnost a projektové vyučování - <http://www.ctenarska-gramotnost.cz/kategorie/ctenarska-gramotnost/cg-tipy>
- Významné a mezinárodní dny - <http://svatky.centrum.cz/svatky/vyznamne-dny/>
- <https://clanky.rvp.cz/clanek/s/Z/446/CO-JE-CTENARSKA-GRAMOTNOST-PROC-A-JAK-JI-ROZVIJET.html/>
- <https://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/449/CTENARSKA-GRAMOTNOST-A-VYUKOVE-AKTIVITY-V-CESKYCH-SKOLACH.html/>

22.9.2023

Mgr. Ivana Machýčková